

SPRÁVA PRE MÉDIÁ

Pred sto rokmi začala na Slovensku vychádzať Pravda

M. Gladiš: Je to najstarší, dodnes vychádzajúci slovenský denník s pomerne búrlivou históriou.

▪ KOŠICE 14. SEPTEMBRA 2020

Kým na konci existencie Rakúsko-Uhorska v roku 1918 hrozil slovenskému novinárstvu zánik, po vzniku Československej republiky sa situácia podstatne zmenila. V roku 1919 začalo vychádzať 60 nových slovenských periodík a o rok neskôr mali čitatelia na Slovensku k dispozícii až 120 po slovensky písaných novinových a časopiseckých titulov. Pred sto rokmi – 15. septembra 1920 – sa medzi nimi po prvý raz objavila aj *Pravda*.

„Ide o najstarší, dodnes vychádzajúci slovenský denník s pomerne búrlivou históriou,“ hovorí Marián Gladiš z **Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, ktorý sa venuje dejinám žurnalistiky. Spresňuje, že prvotný názov periodika bol *Pravda chudoby*.

„Spočiatku vychádzala v Ružomberku – ako týždenník Československej sociálnodemokratickej strany robotníckej na Slovensku – s podtitulom *Časopis venovaný triednej výchove robotného ľudu*. V máji 1921 sa po straníckom rozkole a vzniku radikálnej Komunistickej strany Československa stala tlačovým orgánom KSČ na Slovensku. Menila sa aj periodicita vydávania novín – do marca 1923 vychádzali dvakrát týždenne, potom ako dvojdenník a 1. októbra 1925 sa zmenili na denník. Krátko predtým, 4. septembra 1925, sa skrátil názov novín na *Pravda*,“ približuje M. Gladiš s tým, že periodicita kolísala aj v ďalších rokoch. Dôvody boli rôzne – hospodárska kríza, vnútrostranícke spory či finančné ťažkosti. Redakcia sa postupne sťahovala do Vrútok, Ostravy, Prahy a Bratislavy.

„Pre radikálnosť publikovaných názorov čelila *Pravda* viacerým úradným zásahom. V rokoch 1929 až 1934 opakovane pozastavili jej vydávanie na mesiac alebo na pol roka, preto vedenie KSČ rozhodlo o vzniku nového periodika – *Ľudového denníka*. Aj ten však mal problémy s úradmi a so zákazmi vydávania. V roku 1936 ho preto nahradil nový denník *Slovenské zvesti*. Počas existencie slovenského štátu *Pravda* nevychádzala – s výnimkou povstaleckého obdobia v septembri a októbri 1944. Jej pokračovateľom bol ilegálny *Hlas ľudu*. Legálne *Pravda* opäť vychádzala až začiatkom roka 1945 na oslobodenom území – krátko v Michalovciach, od 30. januára v Košiciach a napokon od 13. apríla 1945 v Bratislave. Od februára 1948 až do konca roka 1989 bola potom ideologickým prostriedkom a nástrojom propagandy totalitnej komunistickej moci,“ konštatuje M. Gladiš.

Po zmenách spoločensko-politických pomerov na prelome rokov 1989/1990 došlo aj k zmenám v systéme periodickej tlače. Denník *Pravda* od roku 1990 vydáva akciová spoločnosť Perex.

▪ SPRACOVAL A MÉDIÁM SPROSTREDKOVAL

PhDr. Marián Gladiš, PhD.
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach